

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

MANIVANH SINGHALATH

GIÁO DỤC TRONG CỘNG ĐỒNG
NGƯỜI VIỆT ĐỊNH CƯ Ở TRUNG LÀO
(1975 - 2015)

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

MANIVANH SINGHALATH

**GIÁO DỤC TRONG CỘNG ĐỒNG NGƯỜI VIỆT
ĐỊNH CƯ Ở TRUNG LÀO
(1975 - 2015)**

Chuyên ngành: LỊCH SỬ VIỆT NAM
Mã số: 60.22.03.13

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGHIÊM THỊ HẢI YẾN

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan công trình nghiên cứu: “*Giáo dục trong cộng đồng người Việt định cư ở trung Lào (1975 - 2015)*” dưới sự hướng dẫn của TS. Nghiêm Thị Hải Yến là kết quả nghiên cứu của cá nhân tôi, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực chưa được công bố.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2016

Tác giả luận văn

MANIVANH SINGHALATH

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới cô giáo hướng dẫn khoa học TS. Nghiêm Thị Hải Yến đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Tôi xin cảm ơn trường ĐHSP - ĐH Thái Nguyên và sự giúp đỡ của các thầy cô giáo khoa Lịch Sử. Xin cảm ơn Ban giám hiệu trường Nguyễn Du, trường Hữu nghị Việt - Lào Quảng Bình - Khăm Muộn, trường Thống Nhất ở khu vực trung Lào.

Chân thành cảm ơn bạn bè ở Việt Nam, đồng nghiệp nơi tôi công tác và gia đình đã cổ vũ, giúp đỡ tôi trong suốt thời gian nghiên cứu và thực hiện đề tài.

Trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2016

Tác giả luận văn

MANIVANH SINGHALATH

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
CÁC CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	2
3. Đối tượng, nhiệm vụ và phạm vi nghiên cứu	6
4. Nguồn tài liệu và phương pháp nghiên cứu	7
5. Đóng góp của luận văn	8
6. Bố cục của luận văn.....	8
Chương 1: KHÁI QUÁT VỀ MIỀN TRUNG LÀO, QUÁ TRÌNH ĐỊNH CƯ VÀ GIÁO DỤC TRONG CỘNG ĐỒNG NGƯỜI VIỆT TRƯỚC NĂM 1975	9
1.1. Khái quát về miền Trung Lào.....	9
1.2. Người Việt đến Lào và định cư ở Trung Lào	12
1.3. Giáo dục trong cộng đồng người Việt ở Trung Lào trước năm 1975	16
Tiểu kết chương 1	21
Chương 2: GIÁO DỤC TRONG CỘNG ĐỒNG NGƯỜI VIỆT ĐỊNH CƯ Ở TRUNG LÀO (1975 - 2015).....	23
2.1. Hoàn cảnh lịch sử mới và nhu cầu phát triển giáo dục trong cộng đồng người Việt ở Lào.....	23
2.2. Khôi phục và xây dựng mới các trường học của người Việt ở Trung Lào.....	25
2.2.1. Trường Nguyễn Du.....	26
2.2.2. Trường Thống Nhất Savannakhet	27
2.2.3. Trường Hữu Nghị Việt - Lào Quảng Bình-Khăm Muộn	28

2.3. Vấn đề quản lí hành chính và đội ngũ giáo viên giảng dạy ở các trường của người Việt ở Trung Lào	30
2.3.1. Công tác quản lí.....	30
2.3.2. Đội ngũ giáo viên	37
2.4. Chương trình và thành tích đào tạo hàng năm tại các trường học của người Việt ở Trung Lào.....	40
Tiểu kết chương 2	45
Chương 3: NHẬN XÉT VỀ GIÁO DỤC TRONG CỘNG ĐỒNG NGƯỜI VIỆT ĐỊNH CƯ Ở TRUNG LÀO (1975 - 2015).....	47
3.1. Quy mô và hoạt động giáo dục của các trường người Việt ở Lào là trường tư thục và đa cấp học phổ thông	47
3.2. Hoạt động giáo dục của các trường người Việt ở Trung Lào cần sự quan tâm và đầu tư toàn diện từ phía Chính phủ Lào.	49
3.2.1. Về vấn đề kinh phí.....	50
3.2.2. Chính phủ Lào cần có chính sách hợp lí đối với việc nâng cao chất lượng cuộc sống cho giáo viên trường Việt ở Trung Lào	51
3.2.3. Đội ngũ giáo viên tại các trường người Việt cần nâng cao năng lực chuyên môn.....	54
3.3. Giáo dục của người Việt ở Trung Lào có vai trò quan trọng trong việc gìn giữ bản sắc văn hoá dân tộc trong cộng đồng người Việt và gắn kết mối quan hệ đặc biệt giữa hai nước Việt Nam - Lào	57
Tiểu kết chương 3	60
KẾT LUẬN.....	62
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	65
PHỤ LỤC	

CÁC CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

Viết là	Đọc là
CHDCND LÀO	Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào
CNXH	Chủ nghĩa xã hội
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
NSNN	Ngân sách nhà nước
THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Phân bố tộc người ở một số thành phố/ thị xã những năm sau Chiến tranh thế giới thứ hai.....	14
Bảng 1.2. Người Việt định cư tại các tỉnh Trung Lào năm 2005.....	15
Bảng 1.3. Thống kê học sinh trong từng lớp học năm 1945	18
Bảng 2.1. Thống kê lớp học và học sinh năm học 2014 - 2015 tại trường Hữu Nghị Việt - Lào Quảng Bình - Khăm Muộn	29
Bảng 2.2. Thống kê nguồn thu học phí từ năm 2005 đến 2015	35
Bảng 2.3. Thống kê số học sinh trường Nguyễn Du (2012 - 2016).....	35
Bảng 2.4. Giáo viên giảng dạy trường Nguyễn Du.....	38
Bảng 2.5. Trình độ học vấn của giáo viên.....	39
Bảng 2.6. Chương trình dạy học cấp Trung học phổ thông	41
Bảng 2.7. Thống kê đào tạo học sinh trường Nguyễn Du năm học 2014 -2015	42
Bảng 2.8. Học sinh trường Hữu Nghị Việt - Lào Quảng Bình - Khăm Muộn (Năm học 2014 - 2015).....	43
Bảng 2.9. Kết quả thi tốt nghiệp của trường Nguyễn Du và trường Hữu nghị Việt - Lào Quảng Bình - Khăm muộn (Năm học 2014 -2015).....	44
Bảng 3.1. Số lớp học và số lượng học sinh trường Tiểu học Thống Nhất Savannakhet.....	51
Bảng 3.2. Trình độ học vấn của người Việt ở Lào	58

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Việt Nam - Lào là hai nước láng giềng thân thiết, gần gũi. Hai nước có chung đường biên giới hơn nghìn km, cùng dùng chung dòng nước Mê Kông và tựa lưng vào dãy Trường Sơn hùng vĩ. Quan hệ Việt - Lào đoàn kết gắn bó đặc biệt, giúp đỡ lẫn nhau trên tình đồng chí anh em trong sáng, thủy chung như ánh trăng rằm. Đây là tài sản quý giá của hai Đảng, hai Nhà nước và nhân dân hai nước Việt Nam - Lào.

Trung Lào là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa và xã hội của nước CHDCND Lào. Nơi đây, do vị trí địa lý và điều kiện thiên nhiên thuận lợi nên mật độ dân số đông gồm nhiều tộc người cùng nhau sinh sống. Trong số những người nhập cư đến khu vực Trung Lào tỉ lệ người Việt chiếm số đông. Người Việt sang Lào, chọn định cư tại Trung Lào theo những đợt di cư khác nhau. Họ đã cùng dân tộc Lào trải qua những giai đoạn thăng trầm của lịch sử.

Cùng với quá trình định cư, cộng đồng người Việt đã hình thành trên đất Lào. Người Việt sống xa quê hương nhưng không nguôi nhớ về Tổ quốc. Từ rất sớm họ đã quan tâm đến giáo dục thế hệ trẻ người Việt sống ở Lào giữ gìn bản sắc dân tộc Việt. Các trường học của người Việt đã được xây dựng trên đất Lào. Khu vực Trung Lào là nơi thành lập các trường học của người Việt sớm nhất. Giáo dục của người Việt thông qua hoạt động của các trường học đã có đóng góp nhất định trong hệ thống giáo dục của Lào. Thế nhưng, lâu nay vấn đề này chưa thực sự được giới khoa học, các nhà nghiên cứu giáo dục trong và ngoài nước Lào quan tâm tìm hiểu tường tận.

Tôi là người Lào, là giáo viên giảng dạy tại trường Cao đẳng sư phạm Savannakhet thuộc khu vực Trung Lào. Hàng ngày, tôi vẫn thường xuyên giao tiếp với người Việt sinh sống tại Savannakhet, thậm trí trong số học sinh tôi

đã giảng dạy cũng có con em Việt kiều theo học. Thế nhưng, tôi cũng như một số đồng nghiệp của mình thực sự không quan tâm nhiều lắm về hoạt động giáo dục trong các trường học người Việt.

Với mong muốn hiểu rõ về cộng đồng người Việt, về giáo dục tại các trường học của người Việt ở Trung Lào nên tôi đã chọn chủ đề nghiên cứu luận văn thạc sĩ: “*Giáo dục trong cộng đồng người Việt định cư ở Trung Lào (1975 - 2015*”. Kết quả nghiên cứu góp phần nâng cao sự nhận thức của người Lào về đóng góp của người Việt, trường Việt đối với việc nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo hiện nay của Lào. Đó cũng là minh chứng rõ nét nhất về tình đoàn kết, hữu nghị Việt Nam - Lào.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

2.1. Tác giả Việt Nam

Trong quá trình thực hiện luận văn tôi đã tìm hiểu và tiếp cận một số công trình khoa học của các tác giả người Việt có nội dung liên quan đến hướng nghiên cứu của đề tài:

Trước hết đó là cuốn sách với tiêu đề “*Đất nước Lào: Lịch sử và văn hoá*” do Giáo sư Lương Ninh chủ biên, xuất bản năm 1997. Nội dung cuốn sách được trình bày gồm 3 phần theo tiến trình lịch sử Lào từ nguồn cội cho đến khi kết thúc kháng chiến chống Mỹ. Trong phần thứ hai, tác giả đã phân tích quá trình thực hiện chính sách cai trị của Pháp ở xứ Lào cũng như trên toàn cõi Đông Dương thuộc Pháp không ngoài mục đích đào tạo tay sai phục vụ cho bộ máy cai trị thực dân của Pháp.

Nghiên cứu chuyên sâu về Đông Nam Á, về Lào, viện Nghiên cứu Đông Nam Á, năm 2006 và năm 2008, nhóm chuyên gia với sự chủ trì của PGS.TS Phạm Đức Thành đã công bố với bạn đọc hai công trình: